

Dokument nr. 8:8

(2002-2003)

Privat forslag fra stortingsrepresentantene Inga Marte Thorkildsen og Heikki Holmås

Forslag fra stortingsrepresentantene Inga Marte Thorkildsen og Heikki Holmås om forbud mot reklame for kosmetisk kirurgi og innføring av 18 års aldersgrense for kosmetisk kirurgi

Til Stortinget

1. BAKGRUNN

Kosmetisk kirurgi er en bransje i sterk vekst, og forslagsstillerne mener det er viktig med politisk debatt rundt sider ved denne bransjen. Det kan bli et stort helseproblem når knapt utviklede unge mennesker opererer en ellers frisk kropp eller når bransjen selv bruker store penger på reklame som massivt markedsfører stadig nye perfektjonsmuligheter. Forslagsstillerne mener dessuten det er bekymringsfullt at vi tillater at det sendes ut så til de grader tydelige signaler til barn og unge om hva slags idealkropp de bør tilstrebe. En helseundersøkelse utført av WHO viser at unge norske jenter i stor grad sliter med å akseptere kroppen sin, og at hver fjerde norske jente på ti år slanker seg eller skulle ønske hun gjorde det. For norske jenter på 15 år gjelder dette over halvparten. Gutter og voksne blir også mer og mer opptatt av hvordan kroppen deres ser ut, og dette har ikke bare positive konsekvenser.

1.1 Personer under 18 år

Forslagsstillerne har merket seg at Norsk plastikkirurgisk forening i 2001 innførte vedtekter som sier at kosmetisk kirurgi ikke skal utføres på personer under 18 år. Brytes vedtektene, risikerer man eksklusjon. Forslagsstillerne mener det er på tide å lovfeste dette og derigjennom vise at stortingspolitikere er opptatt av å følge med i samfunnets utvikling, også på dette området. Når Norsk plastikkirurgisk foren-

ing har kommet til at man trenger en etisk aldersgrense på dette området, er det fordi de mener det er ufor- svarlig å fikse på de yngstes utseende, og forslagsstil- lerne mener dette er et klokt standpunkt som bør gjøres permanent gjennom lov.

1.2 Forbud mot reklame

Forslagsstillerne mener det må lovfestes et forbud mot å reklamere for kosmetisk kirurgi. Dagbladet intervjuet mandag 4. mars 2002 Morten Rynning Kveim som ifølge Dagbladet er en av Norges fremste eksperter på området, og Norges representant både i den internasjonale foreningen for skjønnhetskirurgi og internasjonal forening for plastikkirurgi. Kveim advarer mot useriøse aktører innenfor bransjen og mener vi snart må bestemme oss for om dette er salg eller medisin. Dersom det bare er salg, er sannsynlig- heten stor for at ikke alle sider kommer fram, mener han. Når vi samtidig vet at kosmetiske inngrep kan medføre helsefare og at dette til dels er dramatiske inngrep i et menneskes kropp, blir det desto viktigere å holde en viss kontroll. Forslagsstillerne mener ut- viklingen på feltet til dels har skjedd uten politisk de- batt, verken om hva denne bransjen har å si for den oppvoksende generasjons forhold til kroppene sine, om hvilke helsemessige konsekvenser dette kan ha, eller hvilke etiske betenkeligheter vi måtte ha rundt dette fenomenet. Forslagsstillerne er opptatt av at Stortinget gjennom et vedtak om forbud mot å rekla- mere for kosmetiske inngrep, kan gi et signal til bran- sjen om at dette ikke er salg på lik linje med en hvil- ken som helst tjeneste.

Reklame opptar dessuten en stadig større del av det offentlige rom, og klinikker fører til tider svært offensive kampanjer med undertoner om at folk har grunn til å føle seg misfornøyde dersom de for ek- sempel føler seg for tykke eller har slappe bryster et- ter barnefødsler. Etter forslagsstillernes oppfatning

er denne form for reklame uetisk både fordi den har som målsetning å gjøre folk misfornøyde med seg selv, samtidig som det alltid er forbundet med risiko å gjennomføre kirurgiske inngrep, noe som gjør at unødvendige inngrep bør unngås. Friheten for den enkelte klinikk kommer dermed i konflikt med den enkeltes frihet til å være fornøyd med seg selv og til å slippe å bli utsatt for slike budskap, da det ofte ikke er mulig å slippe unna dem så lenge dette markedsføres aktivt.

Det har alltid vært mulig å foreta kosmetiske operasjoner, og leger gir henvisning til kirurger for dem som vurderes å ha et medisinsk behov for slike operasjoner. Informasjon om slike operasjoner vil alltid være tilgjengelig ved medisinsk konsultasjon. Reklamen fyller i så måte ikke noen medisinsk funksjon, men utgjør en del av en skjønnhetsindustri som det etter forslagsstillernes oppfatning er nødvendig å få

bedre kontroll med. En måte er å innføre et forbud mot reklame for kosmetiske operasjoner.

2. FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes derfor følgende

f o r s l a g :

I

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å forby kosmetiske operasjoner på personer under 18 år som ikke har henvisning.

II

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om forbud mot reklame for kosmetiske operasjoner.

9. oktober 2002